

Болюк Олег. *Художне дерево у церквах (за матеріалами західних областей України)*. Львів: ІН НАНУ, 2020. 520 с.

Regiunile de vest ale Ucrainei se pot mândri cu numeroase biserici, iar lemnul din care au fost lucrate majoritatea pieselor de cult a devenit obiect de cercetare pentru doctorul în studiul artelor Oleg Bolyuk, cercetător științific la Institutul de Etnologie din or. Lvov al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei. Volumul de față a stat la baza susținerii tezei de doctor habilitat în studiul artelor, în august 2021, autorul având în palmaresul său o serie de lucrări consacrate repertoriului pieselor de cult lucrate din lemn, devenind cunoscut și specialiștilor în domeniul patrimoniului din Republica Moldova prin participarea la lucrările conferinței internaționale „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, edițiile anilor 2019–2022).

Fenomenul lemnului artistic din bisericile ucrainene reprezintă o parte substanțială a patrimoniului cultural al țării, cu atât mai mult că în anul 2013 bisericile de lemn din Carpați au fost incluse pe lista Patrimoniului cultural UNESCO, protejat prin *Convenția privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural*, aprobată în anul 1972. În monografie au fost examinate, descrise, repertoriate piesele de lemn colectate de autor pe parcursul anilor 1995–2016. Lucrarea este prefațată de academicianul Stepan Pavliuk, director al Institutului de Etnologie din Lvov, care este și redactorul științific al volumului.

Monografia este compusă din șase capitole foarte consistente, în care sunt abordate asemenea probleme precum arta lemnului în surse de cercetare și literatura de specialitate, metodologia de studiere a pieselor de cult lucrate din lemn, evoluția decorului din lemn și a interiorului bisericilor, structura și construcția bisericilor în care au fost atestate piesele de lemn ș.a.

În opina noastră, cele mai valoroase sunt capitolul 5 „Morfologia pieselor de lemn” și capitolul 6 „Decorul de lemn al bisericilor”, care reprezintă o descriere exhaustivă a tuturor pieselor din lemn întâlnite în decorul interior și exterior al locașurilor de cult din Ucraina. Autorul, fundamentându-se pe materialele colectate pe durata a două decenii, a venit cu un repertoriu al pieselor de lemn, argumentând în termen expliți originea pieselor, importanța lor, decorul folosit, materia prima, tehnicile și tehnologiile de lucru și de înfrumusețare, subliniind importanța estetică, educațională a lemnului artistic în biserică. Lucrarea conține și un glosar, o listă a localităților unde au fost efectuate cercetările, tabele și diagrame, fiind bogat ilustrată pentru a întregi tabloul general al evoluției prelucrării artistice a lemnului și utilizarea lemnului artistic în decorul interior și exterior al bisericilor și mănăstirilor din regiunile de vest din Ucraina.

Considerăm că monografia dr. hab. Oleg Bolyuk completează un hiat considerabil în istoriografia nu doar a Ucrainei, dar și a Republicii Moldova, unde există doar publicațiile fragmentare ale lui I. Taras, M. Livșiț, D. Goberman, E. Bâzgu, V. Malcoci, fără a exista un studiu complex și multilateral despre arta prelucrării lemnului în spațiul nostru.

Monografia autorului Oleg Bolyuk devine un suport teoretic și aplicativ pentru cercetători, muzeografi, restauratori, specialiști în domeniul patrimonializării.

Liliana CONDRATICOVA